

حضرت زینب(س) دارای مقامات توحیدی و محرم راز الهی بود

صدیقه شاکری حسین آبادی با تاکید بر اینکه حضرت زینب(س) اسوه صبر و توکل و توحید است افزود:

صدیقه شاکری حسین آبادی با تاکید بر اینکه حضرت زینب(س) اسوه صبر و توکل و توحید است افزود: حضرت زینب(س) به اعتراف همه تاریخ نویسان آراسته به فضایل اخلاقی و الهی بودند و در سایه این کمالات به مرتبه ای از منزلت انسانی رسیدند که شایستگی محرم راز الهی بودن را به خود اختصاص دادند.

حضرت زینب(س) دارای مقامات توحیدی و محرم راز الهی بود حضرت زینب(س) بدون تردید نقشی بی بدیل در تاریخ اسلام و به ویژه تشیع دارد زیرا چه قبل از مقطع زمانی منتهی به عاشورا و چه بعد از آن اقداماتی مدبرانه، مخلصانه و مجاهدانه در راه تحکیم و تقویت دین داشتند. گرچه بیشتر مطالبی که در تاریخ نقل شده و در منابع و کتب مطرح می شود به روز عاشورا و چند روز پس از آن خلاصه شده است.

خبرنگار ایکننا به مناسبت سال روز ولادت دختر حضرت علی(ع) و حضرت فاطمه(س) با صدیقه شاکری حسین آبادی؛ معاون پژوهش جامعه الزهرا(س) گفت و گو کرده است که در ادامه می خوانید؛

ایکننا - برای ورود به بحث توضیحاتی درباره شرایط تربیتی آن حضرت بفرمایید که با طی چه مسیری توانستند به این مقام والا دست یابند؟

میلا با سعادت آن حضرت در سال پنجم و طبق برخی نقل ها در سال ششم هجری قمری ذکر شده است؛ اما در اینکه ایشان دختر اول حضرت زهرا(س) و امام علی(ع) بوده اند اختلاف نظر وجود دارد؛ برخی معتقدند که فرزند اول دختر حضرت علی(ع) و حضرت فاطمه(س) ام کلثوم بود و حضرت زینب(س) دومین فرزند دختر این خانواده است. آن حضرت به خاطر اخلاق نیکو و سجایای پسندیده ای که داشتند نه تنها الگو برای بانوان بلکه الگو برای همه انسان ها تا قیامت هستند.

مقام معظم رهبری در یکی از فرمایشاتشان فرمودند؛ ارزش و اهمیت زینب کبری(س) به معرفت و آگاهی او بود و به این که می فهمید چه کار می کند... رسیدن به این معرفت الهی هم جز با شناختی که آن حضرت به واسطه تربیت در دامان پدر و مادری چون حضرت علی(ع) و حضرت زهرا(س) به دست آورد، حاصل نمی شد.

بدون تردید یکی از مهمترین عوامل تربیت و پرورش فضایل اخلاقی و تثبیت و انتقال فرهنگ اعتقادی، استفاده از الگوهای مناسب است زیرا الگو و سرمشق به خاطر برخورداری از ویژگی های خاص می تواند به فرایند فراگیری و تثبیت اعتقادات و ارزش ها کمک کند و به آن سرعت و عمق ببخشد و آن را در وجود افراد نهادینه کند. حضرت زینب(س) به اعتراف همه تاریخ نویسان آراسته به فضایل اخلاقی و الهی بودند و در سایه این کمالات به مرتبه ای از منزلت انسانی رسیدند که شایستگی محرم راز الهی بودن را به خودشان اختصاص دادند و این فضایل برخاسته از الگوهای بی نظیر یعنی پدر و مادر گرامی ایشان است که خداوند آنها را الگو برای همه بشریت قرار داده است و هر کسی به اندازه استعداد و توانایی خود اگر بخواهد می تواند بهره مند شده و الگو بگیرد.

برای ایشان القابی مانند عالمه غیرمعلمه، نایب الزهرا، صدیقه الصغری، معصومه الصغری، امینه الله، ناموس کبریا و عقيله بنی هاشم نقل شده است. عقيله بنی هاشم از مشهورترین القابی است که به آن حضرت نسبت داده شده است و در مورد اینکه چه کسی این لقب را به ایشان داد معروف است که حضرت امیر(ع) در سنین خردسالی این لقب را به ایشان دادند و لقبی قطعی برای ایشان طبق روایات و گزارشات رسیده به ما است.

یکی از توانمندی های آن حضرت این بود که راوی برخی روایات از پیامبر(ص)، حضرت امیر(ع) و حضرت زهرا(س) بود از جمله ابن عباس آورده است که خطبه فدکیه را حضرت زینب(س)، دختر علی(ع) برای ما روایت کرده است؛ حدثی عقيلتنا زینب بنت علی(ع).

ایکننا - روایاتی هم درباره عمق توحیدی آن حضرت در حالی که در سنین کودکی بودند وجود دارد.

بله. از جمله کمالات آن حضرت عرفان و خدانشناسی ایشان است؛ مشهور است وقتی کودک بودند از پدر پرسیدند که مرا دوست

داری و حضرت امیر(ع) در پاسخ فرمودند آری، فرزندان ما پاره های جگر ما محسوب می شوند؛ حضرت زینب(س) می پرسند محبت به فرزند با محبت به خدا چگونه در قلب مؤمن جمع می شوند و اگر گریزی از این دو امر نیست باید گفت دوستی محض از آن خدا و مهرورزی برای فرزندان است و در حقیقت با این تعبیر، آن حضرت نگاه توحیدی خود را به نمایش درآورد.

مشهور است که حضرت(ع) فرمودند دخترم بگو «یک» و حضرت زینب(س) هم فرمودند یک سپس امام فرمودند بگو «دو» ولی سکوت کردند و وقتی این سکوت طولانی شد امیرمؤمنان(ع) از چرایی سکوت او پرسیدند و ایشان جواب دادند با زبانی که گفتم یک توان دو گفتن را ندارم که کنایه از توحید محض آن حضرت است؛ در روایت بیان شده است امام در اینجا دخترشان را مورد محبت و تفقد قرار دادند و لقب عقيله را به او دادند. ایشان همچنین محدثه بودند و خطبه های مادر و سخنانی از پدر و پیامبر(ص) نقل فرمودند و به گواه همه تاریخ نویسان در کوفه کلاس تفسیر قرآن داشتند و ابن عباس که خودش مفسر بزرگی در آن زمان بوده است برخی روایات را از آن حضرت نقل کرده است.

ایکنا - اگر بخواهیم برای بانوان امروز درباره فضایل آن حضرت حرف بزنیم و ایشان را به عنوان الگویی برای جامعه مطرح کنیم به چه مواردی می توان اشاره کرد؟

به برخی از فضایل در ضمن مطالب گذشته اشاره کردم؛ فضیلت دیگر آن حضرت عبادت و بندگی خدا است زیرا در سخت ترین شرایط و در شب عاشورا و در حالی که بسیاری از خاندان خود را در راه خدا فدا کرده بودند باز نماز شب ایشان ترک نشد. نقل است که وقتی در شب عاشورا، نماز شب خواندند امام حسین(ع) به ایشان التماس دعا گفتند و هنگام وداع هم فرمودند که خواهیم مرا در نماز شب خودت فراموش نکن.

فضیلت دیگر آن حضرت شهامت و شجاعتی است که در برابر دشمنان نشان دادند و در واقع فرمانده جهاد تبیین در دشوارترین شرایط و در کاخ ابن زیاد و یزید بودند. فضیلت دیگر ایشان هم عفاف و حجاب شان است؛ نقل است که احدی از مردان نامحرم، ایشان را تا واقعه عاشورا ندیده بودند و حتی از یکی از همسایگان ایشان نقل شده است که من هرگز حتی صدای ایشان را نشنیدم. وقتی اسرای کربلا وارد کوفه شدند، از امام سجاد(ع) نقل است که حضرت زینب(س) دنبال پوشش کاملی بودند تا همه بدنشان با آن پوشیده شود.

از دیگر سجایای اخلاقی آن حضرت گذشت و ایثار است و منقول است روزی مهمانی به خانه حضرت امیر(ع) آمد و در حالی که جز غذایی مختصر برای حضرت زینب(س) در خانه امام علی(ع) نبود با پیشنهاد خود حضرت زینب(س) آن را هم به مهمان دادند یعنی وقتی کودک هم بود اهل گذشت و ایثار بود. اوج ایثار ایشان هم در روز عاشورا بود که دو فرزند خود یعنی محمد و عون را در راه برادر فدا کرد و فرمود این دو قربانی را از من بپذیر و اگر جهاد از بانوان برداشته نشده بود هزار بار جان خود را در راه محبوب فدا می کردم.

ایکنا - حضرت زینب(س) اسوه و نمونه بارز یک انسان موفق در جهاد تبیین معرفی می شود، کدام ویژگی سبب شده است تا ایشان را به این صفت بشناسیم؟

مقام معظم رهبری فرمودند که روز عاشورا تا اربعین از مقاطع بسیار مهم تاریخ اسلام است؛ روز عاشورا در اوج اهمیت است و این ۴۰ روز هم تالی تلو روز عاشورا است و اگر عاشورا روز فداکردن عزیزان و یاران است این ۴۰ روز اوج مجاهدت همراه با تبیین حضرت زینب(س) است و اگر این ۴۰ روز نبود و حرکت عظیم زینب کبری و حضرت سجاد و ام کلثوم نبود تعبیر «لیستنقذ عبادک من الجهاله و حیره الضلاله» محقق نمی شد و این صبر خاندان اهل بیت(ع) با پیشوایی امام سجاد(ع) و حضرت زینب(س) بود که توانست کربلا را ماندگار کند و این تبیین، مکمل آن فداکاری است.

این جهاد تبیین همراه با طراحی و تدبیر الهی بود. حضرت زینب(س) یک زن الگو در تراز انقلاب بوده است و جهاد تبیین ایشان هم با تدبیر الهی و توسل و توکل ایشان بر خداوند در همه زندگی و به خصوص در سخت ترین شرایط انجام شده است. تبیین فصیح و بلیغ و رعایت اولویت همراه با اخلاق مداری، شجاعت و متناسب با مخاطب از جمله جلوه های جهاد تبیین ایشان بود. آن حضرت احساسات خفته مردم را با بهره گیری از معارف بلند الهی بیدار کردند و در جهاد تبیین از مقطع عاشورا تا پایان زندگی دریغ نورزیدند و همواره درباره ستم و ظلمی که به اهل بیت(ع) شد سخن گفتند و سکوت نکردند. سخنان و کنشگری ایشان از شب عاشورا تا روز بازگشت به مدینه نشانگر آن است که هیچ ماجرای مؤثرتر از عاشورا، در تاریخ اسلام نداریم. وقتی فرزندان ایشان به شهادت رسیدند حاضر نشدند از خیمه بیرون بیایند که مبدا امام زمانشان خجالت بکشند و وقتی در عاشورا با بدن پاره پاره امام حسین(ع) مواجه شدند فرمودند خدایا این قربانی را از اهل بیت(ع) بپذیر.

همچنین ایشان با خطبه هایی که در کاخ یزید و نزد ابن زیاد ایراد فرمودند پایه های حکومت بنی امیه را متزلزل کردند و نفاق

منافقان را رسوا و غفلت غافلان را برطرف کردند و اگر فداکاری ایشان نبود بنی امیه جریان کربلا را از مسیر خود منحرف می کرد؛ البته امام سجاد(ع) و سایر اهل بیت هم در این مسئله دخیل بودند ولی نقش حضرت زینب(س) کلیدی و مهم بود. به عبارتی حضرت زینب(س)، بی بصیرتی را که بر مردم عارض شده بود و توجیه آن را زیر سؤال می برد؛ حضرت در کوفه مردم را متوجه حقیقت کردند و نتیجه آن گریه و اشک هایی بود که بعد از خطبه ایشان از مردم شنیده شد؛ ایشان با بیان جملاتی با مضامین و مفاهیم عالی، کاری کردند که یزید تغییر رویکرد داد و همه ماجرا را به گردن ابن زیاد انداخت.

گفت و گو از علی فرج زاده